

**Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя**

**СУЧАСНА АНГЛОМОВНА ПУБЛІЦИСТИКА:
ЛІНГВІСТИЧНИЙ ВИМІР**

Монографія

Ніжин-2010

УДК 802.0 + 801.511.2

ББК 81.432.1. (4 Вел.)

С 91

Рекомендовано Вченою радою
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
Протокол № 11 від 17.06.2010 р.

Рецензенти:

доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов Центру наукових досліджень НАН України *Ільченко О. М.*,

доктор філологічних наук, професор кафедри англійської філології Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка *Неборсіна Н. П.*,

доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та практики перекладу Сумського національного університету *Швачко С. О.*

С91 Сучасна англомовна публіцистика: лінгвістичний вимір : монографія / А. Е. Левицький, С. І. Потапенко, А. О. Худолій та ін.; за заг. ред. А. Е. Левицького, С. І. Потапенка. - Ніжин : Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя, 2010.-255 с.

ІЗВІЧ 978-966-7391-94-2

У монографії розглядаються когнітивно-дискурсивні особливості сучасної англомовної публіцистики. Значну увагу приділено виявленню жанрових, композиційних, комунікативних, лінгвокогнітивних, функціонально-семантичних, прагмалінгвістичних, лексико-стилістичних і лінгвокультурологічних властивостей сучасних англомовних мас-медійних текстів суспільно-політичної, юридичної, кінематографічної, спортивної спрямованості й приватних газетних оголошень. Поряд із висвітленням основних засад дослідження мас-медійної комунікації у ракурсі сучасних підходів до аналізу мови та мовлення, монографія окреслює перспективи подальших студій у прикладних галузях мовознавства: перекладознавстві, зіставній медіалінгвістиці та міжкультурній комунікації.

Для аспірантів, студентів і викладачів, які спеціалізуються у галузі філології.

ІБВІМ 978-966-7391-94-2

ББК 81.432.1. (4 Вел.)

© Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2010 ©
Левицький А. Е., Потапенко С. І., Худолій
А. О. та ін.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА (А. Е. Левицький).....	4
---	---

РОЗДІЛ I НАПРЯМИ ВИВЧЕННЯ АНГЛОМОВНОЇ МАС-МЕДІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

1.1. Дискурс англomовної преси: лінгвокогнітивний і мотиваційний підходи (С.І. Потапенко).....	6
1.2. Сучасна американська публіцистика у комунікативно-функціональному висвітленні (А. О. Худолій).....	20
1.3. Номінативні одиниці в англomовній пресі: функціонально-семантичний аспект (А. Е. Левицький).....	55

РОЗДІЛ II АМЕРИКАНСЬКІ ПУБЛІЦИСТИЧНІ ТЕКСТИ КРИЗЬ ПРИЗМУ ЛІНГВІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ

2.1. Лінгвокогнітивний і комунікативний аспекти приватних газетних оголошень (М. В. Гусар).....	62
2.2. Композиційний і жанровий виміри текстів кінематографічної тематики (Л. Ф. Ваховська).....	86
2.3. Лексико-стилістичний і комунікативний ракурси аналізу ієкстів юридичної тематики (І. С. Семенюк).....	145
2.4. Лінгвокультурологічна природа текстів спортивної тематики (І. В. Педаїнова).....	196

РОЗДІЛ III МОВА СУЧАСНОЇ ПУБЛІЦИСТИКИ У СВІТЛІ МІЖМОВНОЇ ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

3.1. Стратегії перекладу текстів спортивної тематики з української мови англійською (А. Е. Левицький, Т. М. Шаповаченко).....	211
3.2. Зіставна медіалінгвістика: перспективи дослідження новинного інтернет-дискурсу (С. І. Потапенко).....	229
3.3. Міжкультурна комунікація на шпальтах сучасної американської преси (Н. Д. Борисенко).....	240
НАШІ АВТОРИ	255 ³

ПЕРЕДМОВА

Шановні читачі! Вашій увазі пропонується наукове видання, у якому розглядаються особливості сучасної англійської (переважно американської) мас-медійної комунікації в аспекті її когнітивно-дискурсивної специфіки.

Зацікавленість лінгвістів у дослідженні мови преси пояснюється значною роллю ЗМІ у нашому повсякденному житті. Жоден вид словесності не здатен здійснити такого впливу на людину, формування її ціннісної сфери, життєвих пріоритетів, громадської позиції, художніх смаків. У такий спосіб суспільство, яке формує ЗМІ, урешті-решт від них же й залежить. Особливе місце серед складників медійного простору займає газетно-журнальна публіцистика, яка вийшла за межі друкованих видань та опанувала електронні канали обміну інформацією.

Сучасна публіцистика торкається питань політики, науки, мистецтва, релігії, дозвілля тощо. Практично відсутня будь-яка сфера людської життєдіяльності, яку оминула б сучасна преса. Газети та журнали розраховані на широку читачську аудиторію та відбивають інтереси й смаки різних верст суспільства. Це ж стосується й мовних уподобань, тому що для того, аби бути зрозумілим і достойним поваги, треба створити довірливу атмосферу для читача як споживача інформації. Першим кроком задля створення довіри є вибір теми, яка має бути на часі для співтовариства, а другим - стає відбір мовних засобів донесення відповідної інформації. Отже, перед журналістом одразу постає два завдання - вирішити, про що писати та яким шляхом донести інформацію й власну інтенцію до читача.

Саме шляхи вирішення другого завдання є важливими для лінгвіста як дослідника мови преси. Не можна не погодитися з Г.Я. Солганіком у тому, що мова ЗМІ знаходиться у центрі стилістичної системи, здійснюючи сильний вплив на всі мовленнєві жанри, практично на всю літературну мову¹. Значна кількість словесних новотворів до того, як отримати загальнонаціональне "визнання", виникає й апробується у мові медіатекстів. Сучасна публіцистика змінює не тільки себе, а й загальнонаціональну літературну мову, відтворюючи тенденції її модифікації у контексті широких суспільних перетворень.

Зміни у когнітивних структурах, до яких відносяться суспільний світогляд та суспільна думка, мають також розглядатися з опорою на поняття інформації. Соціальна й масова інформація використовуються на позначення результату об'єктивної світоглядної продукції, типових для певної культури². Ось чому будь-яке суспільство не може бути байдужим до мови ЗМІ.

Лінгвісту така ситуація дозволяє не тільки дослідити особливості мови преси, а й виявляти тенденції її розвитку, "смаки" індивідів і різних соціальних, вікових й тендерних угруповань. Міждисциплінарний підхід до медіатекстів останнім часом виявляється у низці студій, виконаних на стику мовознавства й філософії, культурології, теорії комунікації, прагматики, етнології, риторики.

